

§ 2. Мова нашої держави

Тиждень 1, урок 2

Дискусія. Вірш О. Забужко "Рідна мова"

Обладнання і матеріали

- підручник "Українська мова та читання" (автори: Г. Остапенко, О. Волощенко, О. Козак), с. 5;
- роздруківка "[Смайлики](#)";
- роздруківка до завдання "[Розшифруй](#)";
- роздруківка "[Символи української мови](#)";
- роздруківка "[Пам'ятка про створення сенкана](#)";
- роздруківка "[Хмари слів](#)";
- "[Тренажер з правопису](#)" № 1, с. 2.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Привітання "[Смайлики](#)".

Добрий день, мої любі учні та учениці! Я дуже радий / рада вітати вас на уроці української мови та читання. Спершу мені дуже цікаво дізнатися, з яким настроєм ви прийшли сьогодні на урок. Намалюйте, будь ласка, на папірцях, що у вас на парті, смайл, який покаже ваш емоційний стан.

Можна роздрукувати дітям смайли на вибір.

Усміхніться всім навколо:

Небу, сонцю, квітам, людям.

І тоді обов'язково

День для вас веселим буде!

2. Вправа "[Розшифруй](#)".

Перед вами зашифрована тема уроку. Сформулюйте її та запишіть.

Діти пропонують різні варіанти теми. Варто кілька варіантів записати на дошці.

3. Вправа "Намалюй символ".

Коли ви чуєте словосполучення "українська мова", який символ постає у вашій уяві? Зобразіть найбільш влучний, на вашу думку, символ цього слова.

- Обміняйтеся зошитами, поясніть свій вибір однокласнику / однокласниці.

• Я роздрукувала для вас найвідоміші [символи української мови](#). Підійдіть по черзі до дошки і позначте той з них, що припав вам до душі. (Варто обговорити з дітьми їхній вибір.)

РОБОТА З ПІДРУЧНИКОМ

1. Завдання 1, с. 5. Робота в групах.

2. Вправа “Деформоване речення”.

Викладіть слова так, щоб утворилися речення — вислови відомих українських письменників. Запишіть один з висловів на вибір.

Роздатковий матеріал

- 1) їх, вдосконалює, народу, серце, Мова, і, розум, розвиває. (Мова вдосконалює серце і розум народу, розвиває їх. Олесь Гончар)
- 2) парость, плекайте, лози, Як, мову, виноградної. (Як парость виноградної лози, плекайте мову. Максим Рильський)
- 3) схованка, жива, духу, Мова — це, людського. (Мова — це жива схованка людського духу. Панас Мирний)

3. Завдання № 2, с. 5. Читання вірша Оксани Забужко “Рідна мова”. Обговорення.

Як поетеса описує різні мови? А як — свою рідну, українську? Наведіть цитати.

Варіанти завдань до вірша

1. Послухайте, як читають вірш учні та учениці одного з українських ліцеїв.
2. Об’єднайтеся у групи по восьмеро. Кожен / кожна з вас обере собі рядок для читання. Кожна група виразно читає вголос. Можна зробити записати аудіо.

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Створення сенкана.

Зараз ми разом складемо вірш, який стосується теми уроку. Перед цим розгляньте [пам’ятку про створення сенкана](#).

1. Хмара слів.

Учитель роздає дітям роздруківки [хмар слів](#), з яких вони мають виписати епітети, якими описав українську мову Олесь Гончар.

“Запашна, співуча, гнучка, милозвучна, сповнена музики і квіткових пахощів — скількома епітетами супроводяться визнання української мови... Той, хто зневажливо ставиться до рідної мови, не може й сам викликати поваги до себе”. (Олесь Гончар)

РЕФЛЕКСІЯ

Вправа “Одним словом”.

Доповніть речення одним словом:

Сьогоднішній урок — це...

Сьогодні на уроці я...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Варіанти домашнього завдання

1. Виконати завдання № 3, с. 5.
2. [“Тренажер з правопису”](#) № 1, с. 2.
3. Написати свій вислів про мову.
4. Вивчити вірш Оксани Забужко.

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**,
школа “Соняшник”, м. Київ